

Protokół

16 posiedzenia, 5. sesyi, VI peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 8. lutego 1894.

Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 20 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy, J. O. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze: Dr. Franciszek Paszkowski, ks. Sicyński. Jan Duklan Słonecki, Jan Trzecieski.

Obecnych posłów: 116.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca dworu, Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek podaje do wiadomości, że protokół 14 posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, i że protokół 15 posiedzenia jest złożony w biurze sejmowym do przejrzenia.

Sekretarz p. Paszkowski czyta spis petycji wniesionych po dzień 8. lutego b. r., które przydzielono, jak następuje:

Komisji gospodarstwa krajowego petycje: L. s. 1379, 1380.

Komisji petycyjnej petycję: L. s. 1381.

Komisji szkolnej petycję: L. s. 1382.

Komisji drogowej petycje: L. s. 1383, 1387.

Wydziałowi krajowemu petycje: L. s. 1384, 1385, 1386, 1388, 1389, 1393, 1399, 1400.

Komisji administracyjnej petycje: L. s. 1390, 1391.

Komisji gminnej petycję: L. s. 1392.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie subwencji krajowej na rzecz budowy kolei wschodnio-galicyjskich (podolskich).

Sprawozdawca p. Jędrzejowicz, wnosi imieniem Wydziału krajowego przekazanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie subwencji z funduszków krajowych na pokrycie kosztów budowy teatru w Krakowie.

Sprawozdawca p. Stanisław Badeni, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. zmieniając częściowo swą uchwałę z d. 22. stycznia 1887 r. Sejm przyznaje gminie mia-

sta Krakowa na pokrycie kosztów budowy nowego teatru miejskiego w Krakowie subwencyę w kwocie 150.000 zł. z funduszu krajowego, która w ten sposób ma być wypłaconą, że kraj przyjmie zobowiązanie do płacenia procentów i rat amortyzacyjnych pożyczki w kwocie 150.000 zł., przez gminę miasta Krakowa zaciągnąć się mającej. Rata roczna na opłacenie procentów i amortyzacyi nie może być wyższą jak 7.500 zł. przez lat 51.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z gminą miasta Krakowa czuwał nad tem, by pożyczka zaciągnięta została pod możliwie najkorzystniejszymi warunkami.

3. W rubryce VII. poz. 63/1 budżetu na rok 1894 wstawia się kwotę 3.750 zł. jako półroczną ratę od pożyczki 150 000 zł. przez gminę miasta Krakowa zaciągnąć się mającej

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by uzupełnił umowę z Reprezentacją miasta Krakowa w dniu 11. lipca 1893 do L. 36.472 zawartą w tym kierunku, iż umowa o dzierżawę teatru wchodzi w życie dopiero wtedy, gdy przez Wydział krajowy zatwierdzoną zostanie, a przed jej zatwierdzeniem teatr dzierżawcy oddanym być nie może.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. zmieniając częściowo swą uchwałę z dnia 22. stycznia 1887 r Sejm przyznaje gminie miasta Krakowa na pokrycie kosztów budowy nowego teatru miejskiego w Krakowie subwencyę w kwocie 150.000 zł. z funduszu krajowego, która w ten sposób ma być wypłaconą, że kraj przyjmie zobowiązanie do płacenia procentów i rat amortyzacyjnych pożyczki w kwocie 150.000 zł., przez gminę miasta Krakowa zaciągnąć się mającej. Rata roczna na opłacenie procentów i amortyzacyi nie może być wyższą jak 7.500 zł. przez lat 51

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z gminą miasta Krakowa czu-

wał nad tem, by pożyczka zaciągnięta została pod możliwie najkorzystniejszymi warunkami.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Sprawozdawca czyta:

3. W rubryce VII. poz. 63/1 budżetu na r 1894 wstawia się kwotę 3.750 zł. jako półroczną ratę od pożyczki 150.000 zł. przez gminę miasta Krakowa zaciągnąć się mającej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Sprawozdawca czyta:

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by uzupełnił umowę z Reprezentacją miasta Krakowa w dniu 11. lipca 1893 do L. 36.472 zawartą w tym kierunku, iż umowa o dzierżawę teatru wchodzi w życie dopiero wtedy, gdy przez Wydział krajowy zatwierdzoną zostanie, a przed jej zatwierdzeniem teatr dzierżawcy oddanym być nie może.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyach stowarzyszeń wzajemnej pomocy dyaków gr. kat. diecezji przemyskiej i stanisławowskiej o poprawę ich bytu materialnego w drodze zmiany ustawy konkurencyjnej z r. 1866.

Sprawozdawca większości komisji p. Merunowicz.

Sprawozdawca mniejszości komisji p. Okuniewski.

Sprawozdawca większości komisji p. Merunowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Towarzystw wzajemnej pomocy dyaków gr. kat. diecezji Przemyskiej i Stanisławowskiej o poprawę ich bytu materialnego w drodze zmiany §. 12. ustawy o konkurencyi parafialnej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do odpowiedniego załatwienia.

Sprawozdawca mniejszości komisji, p. Okuniewski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby petycyę stowarzyszeń wzajemnej pomocy dyaków

gr. kat. dyecezyi Przemyskiej i Stanisławowskiej w porozumieniu z gr. kat. ordynaryatami w kierunku wskazanym w uchwale komisyjnej z 14. listopada 1889 zbadał i na najbliższej sesji Sejmowi o tem sprawę zdał.

Przemawia p. Kułaczkowski.

P. X. Kowalski zrzeka się głosu.

Przemawia p. Klemensiewicz.

Przemawia sprawozdawca mniejszości komisji, p. Okuniewski

Przemawia sprawozdawca większości komisji, p. Merunowicz.

Przemawia dla sprostowania faktu p. Antoniewicz.

Izba w głosowaniu uchwała wniosek mniejszości komisji, a tem samem uchyla wniosek większości.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji Towarzystw ratunkowych we Lwowie i w Krakowie o subwencję z funduszów krajowych.

Sprawozdawca p. Czyżewicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu we Lwowie i Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu w Krakowie udziela się rocznej subwencji każdemu po zł. trzysta wal. austr. i na ten cel wstawia się kwotę 600 zł. w. a. w R. XVII. budżetu na rok 1894 do dyspozycji Wydziału krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie utworzenia w szpitalu św. Łazarza w Krakowie oddziału dla chorób krtani.

Sprawozdawca p. Czyżewicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu utworzenie w szpitalu św. Łazarza oddziału dla chorób krtani o 10 łóżkach, w celu odpowiedniejszego umieszczenia tych chorych, obecnie po

innych oddziałach rozmieszczonych, w suterrenach pawilonu chirurgicznego, z przyjęciem oferty Prof. Dr Pieniżka.

Jako zasiłek na dopełnienie urzędu tego oddziału wstawia się do budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie na rok 1894 kwotę 1.081 złr., a mianowicie:

1. W Rubr. II. Koszta utrzymania osób nieetatowych poz. 17. „Siostry Miłosierdzia“:

a) płaca 1 siostry miłosierdzia	80 złr.
b) wikt 1 „ „	190 „
c) pranie bielizny	11 „
d) na wyekwipowanie jednorazowo	200 „
Razem	481 złr.

2. W rubr. VII. poz. 39, 2 „sprzęty gospodarcze“ kwotę 300 złr.
i w poz. 43, 2 „bielizna, pościel i odzież“ 300 „

Ogółem j. w. . 1.081 złr.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie kredytu na pogłębienie studni przy pralni krajowego szpitala we Lwowie.

Sprawozdawca p. Marchwicki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm udziela Wydziałowi krajowemu kredyt nadzwyczajny na rok 1894 w sumie 2.000 zł. na koszta pogłębienia i urzędu studni przy pralni krajowego szpitala powszechnego we Lwowie.

Kwota ta 2.000 zł. ma być wstawioną do wydatków szpitala krajowego we Lwowie w Rub. XI poz. 61. lit b) nadzwyczajne ustęp 3

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Tomasza Krogulskiego, pisarza krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, o podwyższenie płacy.

Sprawozdawca p. Michalski czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Tomasza Krogulskiego drugiego pisarza w zakładzie Kulparkowskim o zrównanie poborów z pierwszym pisarzem przechodzi się do porządku dziennego

Podczas czytania tego sprawozdania oddaje Marszałek przewodnictwo Zastępcy Marszałka krajowego, JE. X. Metropolicie Sembratowiczowi.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdanie komisji drogowej w przedmiocie petycji zbiorowej gminy Zawadka i innych tudzież obszarów dworskich o poprawienie drogi gminnej Sędziszów-Strzyżów.

Sprawozdawca p. Midowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ponowioną petycję gmin i obszarów dworskich Zawadka i okolicznych z dnia 17. stycznia 1894 l. 492/404 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia po myśli zeszlórcznej uchwały i spowodowania w sposób ustawą zakresłony odnośnych Wydziałów powiatowych do spiesznej naprawy drogi gminnej Sędziszów-Strzyżów.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Merunowicza w sprawie przymusu ubezpieczenia budynków od szkód ogniowych.

Sprawozdawca p. Trzeciecki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przyspieszył zaprowadzenie przymusu ubezpieczenia budynków od szkód ogniowych, w duchu uchwał Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim z dnia 19. stycznia 1888, 26 listopada 1889 i 20. maja 1893.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawnej z petycji gminy Tartakowa miasta i okolicznych gmin

i obszarów dworskich o utworzenie w obrębie c. k. Starostwa Sokalskiego trzeciego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Tartakowie mieście.

Sprawozdawca p. Rożankowski, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy Tartakowa miasta i okolicznych gmin i Obszarów dworskich, o utworzenie w obrębie c. k. Starostwa Sokalskiego trzeciego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Tartakowie mieście, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do wszechstronnego zbadania i przedłożenia odpowiedniego wniosku na przyszłej sesji sejmowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie wydzielenia przysiółka Kalasantówki ze związku gminy politycznej Bucniów (pow. Tarnopolski) a przyłączenia go do gminy Chodaczków Wielki w tym samym powiecie.

Sprawozdawca p. Mikołaj Torosiewicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o wyłączeniu przysiółka Kalasantówki ze związku gminy politycznej Bucniów, powiatu tarnopolskiego, a przydzieleniu go do związku gminy politycznej Chodaczkowa Wielkiego w tym samym powiecie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam, jak następuje:

Art. I.

Przysiółek Kalasantówka zostaje wyłączonym ze związku gminy politycznej Bucniów, w powiecie tarnopolskim i przydzielony pod względem administracyjnym do związku gminy Chodaczkowa Wielkiego w tym samym powiecie.

Art. II.

W trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy mają być rozwiązane Rady gminne w Buniowie i Chodaczkowie Wielkim i przeprowadzone nowe wybory.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

P. Trzeciecki wnosi przyjęcie całego projektu ustawy *en bloc*.

Izba uchwała ten wniosek, poczem przyjmuje cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek p. Trzecińskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Aleksandra Łatkowskiego, dyetaryusza manipulacyjnego przy Wydziale krajowym, o udzielenie *veniae studiorum*.

Sprawozdawca p. Krzysztofowicz, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uwzględnia się niniejszą petycję i udziela się petentowi uwolnienie od studyów wymaganych do uzyskania stałej posady przy oddziale manipulacyjnym.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Henryka Strzeleckiego, emerytowanego dyrektora krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie o nabycie jego biblioteki dla tej szkoły.

Sprawozdawca p. Krzysztofowicz, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję niniejszą przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedłożenia wniosku na najbliższej sesji sejmowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Władysława Szandrowskiego, dyetaryusza Wydziału krajowego, o udzielenie *veniae aetatis et studiorum*.

Sprawozdawca p. Krzysztofowicz, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petentowi udziela się dyspensy z powodu przekroczonego wieku normalnego tudzież uwalnia się go od studyów wymaganych do uzyskania stałej posady w oddziale manipulacyjnym.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Juliana Jamińskiego, dyetaryusza rachunkowego przy Wydziale krajowym, o udzielenie *veniae aetatis*.

Sprawozdawca, p. x. Hamorak, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Juliana Jamińskiego o *veniam aetatis* przechodzi się do porządku dziennego

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminnej miasta Żywca, miasteczka Suchy i 26 okolicznych wsi o wybudowanie kosztem państwa przystanku kolejowego w gminie Isep pod Żywcem.

Sprawozdawca, p. x. Hamorak, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycja Zwierzchności gminnej miasta Żywiec, miasteczka Suchy i 26 okolicznych wsi o wybudowanie przestanku w Isep na rucie c. k. kolei państwowej transwersalnej odstępuje się c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Sabiny Hoffmanówniej i innych o wliczenie lat służby do emerytury.

Sprawozdawca p. Rayski, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Petycję Sabinę Hoffmanównę (l. 72) odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

2) Nad petycjami: Pantaleona Bukiedy (l. 153) Feliksa Krzyżanowskiego (l. 153) Józefa Czutowskiego (l. 157) i Jędrzeja Kochana (l. 193) przechodzi Sejm do porządku dziennego.

3) Petycję Antoniego Czeremugi odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia w porozumieniu z Radą szkolną krajową i przedłożenia odpowiednich wniosków.

Izba, głosując oddzielnie nad każdym punktem wniosku komisji, uchwała cały powyższy wniosek komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gminy Krynicy o subwencję 8000 zł. na budowę drogi gminnej szutrowanej, prowadzącej z Krynicy doliną Czarnego Potoku przez górę Jaworynę do Wierchomli

Sprawozdawca p. Franciszek Jędrzejowicz, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu petycję Rady gminnej Krynicy do możliwego uwzględnienia.

Izba bez rozprawy uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej w przedmiocie petycji gminy i obszaru dworskiego w Spytkowicach (pow. Myślenicki) o przyspieszenie wypłaty wynagrodzenia za grunt pod budowę gościńca rządowego wyłączonego.

Sprawozdawca p. Midowicz, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy i obszaru dworskiego w Spytkowicach z dnia 17 stycznia 1894 (l. 496.) odstępuje Sejm c. k. Rządowi do właściwego w granicach obowiązujących ustaw załatwienia.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Brunona Rogalskiego, c. k. notaryusza w Dobezycach, w sprawie wydawnictwa urzędowego zbioru ustaw krajowych.

Sprawozdawca p. Merunowicz, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję p. Brunona Rogalskiego o wydanie urzędowego zbioru ustaw krajowych odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedłożenia w swoim czasie odpowiednich wniosków.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Wara (pow. Brzozowski) w sprawie kosztów szupasowania cyganów.

Sprawozdawca p. Merunowicz, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją gminy Wara, w powiecie Brzozowskim, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów szupasowania cyganów, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Jana Szumskiego, b. konduktora kolei Karola Ludwika, w sprawie emerytury.

Sprawozdawca p. Merunowicz, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 1083 przechodzi się do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji inżyniera Cypryana Ciepanowskiego o zasiłek na próby z ogniotrwałymi matami słomianymi do krycia dachów.

Sprawozdawca p. Merunowicz, czyta powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Cypryana Ciepanowskiego przechodzi się do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu i wnioskach Wydziału krajowego oraz o wniosku posła Skałkowskiego w przedmiocie akcji pomocniczej z powodu klęsk nieurodzaju i powodzi w r. 1893.

Sprawozdawca p. Chrzanowski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o akcji pomocniczej z powodu klęsk zrzędzonych przez powódzie w roku ubiegłym 1893

2. Sejm przyznaje do rozporządzenia Wydziału krajowego na zasiłki dla gospodarzy rolnych zniszczonych przez klęski elementarne w 1893 r. sumę 100.000 zł. w. a. z zastrzeżeniem, że z niej ma być przedewszystkiem pokryty wydatek 30.050 zł. w. a. poniesiony dotychczas na cel wyżej wymieniony. Sumę tę 100.000 zł. w. a. należy zamieścić w XVII Rubryce wydatków w budżecie krajowym na rok 1894.

Tu zwraca sprawozdawca uwagę, że w następującym trzecim ustępie wniosku komisji postanowiła komisja zmienić treść wezwania do Rządu o tyle, iż rządu bezzwrotnego zasiłku z skarbu państwa, nie jak pierwotnie w kwocie 200.000 złr., lecz w kwocie 300.000 złr., po czem czyta:

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zważywszy, iż według urzędowych a szczegółowych obrachowań sporządzonych przez Wydziały powiatowe w porozumieniu z naczelnikami powiatów, szkody zrzędzone przez powódzie w r. z. w 36 powiatach Galicyi oceniono na 9,750.927 zł. w. a., nie wliczając w tę sumę szkód zrzędzonych przez wylewy rzek w innych powiatach; powtóre zważywszy, że według urzędowych wykazów, dla usunięcia złych następstw klęski powodziowej, potrzeba 1,926 228 zł. w. a. na czasowe wyżywienie ludności włościańskiej w okolicach zniszczonych powodziami, na zakup zboża do siewu dla włościan i na zakup paszy dla bydła będą-

cego własnością włościan, (nie wliczając już do powyższej sumy kwot potrzebnych na naprawę dróg, mostów i budowli wodnych zniszczonych przez powódzie), — wyjednał z c. k. skarbu państwa na drodze konstytucyjnej oprócz zasiłku 200.000 zł. w. a. przyznanego dla Galicyi ustawą z 27. grudnia 1893 r., zasiłek bezzwrotny 300.000 zł. w. a. na pokrycie części wymienionych wyżej potrzeb w celu złagodzenia najgorszych skutków powodzi

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z funduszków krajowych, a mianowicie z funduszu dotacyi kasy krajowej użył, w miarę potrzeby, 300.000 zł. w. a. wyłącznie na pożyczki bezprocentowe udzielane Radom powiatowym, które z kwot przez się pożyczonych udzielać będą pożyczek bezprocentowych gospodarzom rolnikom zniszczonym w roku zeszłym przez klęski elementarne, na zakup zboża na zasiewy, na zakup paszy dla inwentarza żywego i na inne nieodzowne potrzeby gospodarcze. Pożyczki te będą zwracane w sześciu rocznych równych ratach począwszy od roku 1895. Zwroty te wpływają do funduszu stanowiącego dotacyę kasy krajowej

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby na drodze konstytucyjnej wyjednał uwolnienie od stempli, opłat i należności skarbowych, zapisów dłużnych i wszelkich dokumentów prawnych, zdziałanych z powodu zaciągnięcia pożyczek wymienionych w powyższej 4-ej uchwale sejmowej z funduszu krajowego przez Rady powiatowe a od tychże Rad przez poszkodowanych klęskami elementarnymi.

6. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby polecił władzom skarbowym w Galicyi, iżby wstrzymały do końca września r. b. przymusowe ściąganie podatków od podatkujących dotkniętych klęskami elementarnymi w roku zeszłym.

7. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby ponownie przedłożył Radzie państwa projekt ustawy mającej na celu systematyczną regulacyę rzek galicyskich.

8. Wszystkie petycje wniesione do Sejmu o zapomogi bezzwrotne lub pożyczki bezprocentowe z powodu zniszczeń zrzędzonych przez powódzie i klęski elementarne, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu, aby zbadawszy stan rzeczy, uwzględnił je jak najrychlej w miarę i sposób wskazany w powyższych uchwałach lub

odstąpił te petycje Radom powiatowym, które zbadawszy stan rzeczy przedstawiony w każdej petycji, uwzględnią żądania petentów w miarę potrzeby i odpowiednio powyższym uchwałam, z kwot danych pod rozporządzenie Rad lub pożyczonych im bezprocentowo na mocy powyższych uchwał. Mianowicie z tem poleceniem przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu następujące petycje wniesione do Sejmu o zapomogi lub pożyczki z powodu zniszczenia przez powódzie i klęski elementarne: petycję L. s. 81. księdza Zachariasza Czesnoka, grecko-katolickiego proboszcza w Hyrowie w powiecie krośnieńskim o zapomogę z powodu zniszczenia jego gruntu i plonów przez wylew potoków górskich; petycję L. s. 119 Zwierzchności gminy Posady dolnej w powiecie sanockim, o udzielenie bezwrotnej zapomogi z powodu szkód przez wylew rzeki Taby; petycję L. s. 259 Zwierzchności gminy Dobranowice poszkodowanej przez deszcze i burze, o zapomogę na zakup zboża na zasiew; petycję L. s. 267 p. Piotra Garbaczynskiego, właściciela folwarku Mokrzec w powiecie pilźnieńskim, zniszczonego trzechkrotnym wylewem w r. z. rzeki Wisłoki, o zapomogę lub pożyczkę z funduszów na ten cel wyznaczonych; petycję L. s. 279 p. Cypryana Leszczyja nauczyciela szkoły ludowej w Czerniowie powiecie rohatyńskim, zniszczonego wylewem rzeczki Świerż o udzielenie mu zapomogi; petycję L. s. 332 Zwierzchności gminy Terszakowa w powiecie rudeckim, zniszczonej przez wylewy Dniestru i Bystrzycy, o zapomogę na zakupienie zboża dla wyżywienia się i zasiewów; petycję L. s. 333 Zwierzchności gminy Manasterca w powiecie stryjskim, zniszczonej wylewem Dniestru, o zapomogę na kupno zboża dla wyżywienia się i zasiewu; petycję L. s. 335 gminy miasta Radymna w powiecie jarosławskim, dotkniętej klęską powodzi i nieurodzaju, o zapomogę i wstrzymanie egzekucji podatków; petycję L. s. 499 p. Tadeusza Strzeleckiego właściciela folwarku Wola krecowska w powiecie sanockim, którego grunta wezbrany potok górski Lachawka zasypał w części żwirem i kamieniami, na reszcie gruntów plony zupełnie zniszczył i zrujnował budynki, o zapomogę lub pożyczkę bezprocentową; petycję L. s. 500 Wydziału Rady powiatowej nowotarskiej, bo pola wielu gmin w tym powiecie zniszczyły we-

zbrane potoki górskie, o zapomogę dla ludności tych gmin; petycję L. s. 501 p. Bojomira Eminowicza dzierżawcy folwarku Równie w powiecie krośnieńskim, który utracił cały zbiór tegoroczny przez powódź i wylew rzeki Jasiołka 11. sierpnia, o bezprocentową pożyczkę na zakup zboża do siewu i paszy dla bydła oraz dla wyżywienia czeladzi; petycję L. s. 693. Zwierzchności gminy Łahodowce w powiecie przemyskim, której ludność cierpi niedostatek z powodu zniszczenia zbiorów przez deszcze, o zapomogę dla wyżywienia się; petycję L. s. 694. p. Juliana Zdzieńskiego dzierżawcy folwarku Stankowa w powiecie liskim, zniszczonego przez powódź w czerwcu i sierpniu r. z., o zasiłek bezwrotny lub pożyczkę bezprocentową na zakup zboża do siewu i paszy; petycję L. s. 695 Zwierzchności gminy Hołuczaków w powiecie sanockim, poszkodowanej przez deszcze i wylew wód, o bezwrotną zapomogę; petycję L. s. 696 p. Oleksy Szczura i innych członków Zwierzchności gminy Wola krecowska w powiecie sanockim, której ludność zniszczona klęską elementarną a prócz tego tyfusem, prosi o zapomogę bezwrotną; petycję L. s. 939 Wydziału Rady powiatowej samborskiej, o udzielenie powiatowi pożyczki bezprocentowej przynajmniej w kwocie 15.000 zł. wal. austr. dla niesienia pomocy ludności gmin zniszczonych przez powódź w roku zeszłym; petycję L. s. 127 dziewięćdziesięciu gospodarzy w Haliczu, o zapomogę z powodu zniszczenia przez wylew Dniestru; petycję L. s. 464 księdza Jana Nejdoch gr. katolickiego proboszcza w Ninonicach o zasiłek z powodu zniszczenia przez wylew Sanu; petycję l. 549 Zwierzchności gminy Saska kameralna w powiecie drohobyckim, o zapomogę z powodu zniszczeń zrządzonych przez wylew Dniestru; petycję L. s. 829 mieszkańców przysiółka Babina Zarzecznego o potrzebne budowle wodne w celu zabezpieczenia tego przysiółka od wylewów rzeki Łomnicy; petycję L. s. 890 gminy Zurkotyn w powiecie turczańskim, o zapomogę na żywność i siew z powodu zniszczenia pól i plonów przez wylew potoków górskich; petycję L. s. 891 gminy Saska kameralna w powiecie drohobyckim, o zapomogę i pożyczkę bezprocentową 1.200 zł dla wyżywienia się, bo cały plon zeszłoroczny zniszczył wylew Dniestru; petycję L. s. 839 księdza Maksyma Kalini-

cza grec. katolickiego proboszcza w Zakotynie w pow. turczańskim, o zasiłek dla częściowego wynagrodzenia szkód zrzędzonych powodzią; petycję L. s. 938 Zwierzchności gminy Zakomarcze w powiecie złoczowskim, o zasiłek dla zakupienia zboża na zasiew wiosenny, albowiem cały zbiór zeszłoroczny zniszczony został przez klęski elementarne; petycję L. s. 958 Zwierzchności gminy Głogowiec w powiecie łańcuckim o zapomogę i roboty w celu ubezpieczenia brzegów rzeki Wisłoki, która w każdym wezbraniu wód i w zeszłorocznym wylewie obrywa brzegi, zabiera grunta i grozi zalaniem wsi; petycję L. s. 970 Zwierzchności gminy Wierbiąż w powiecie rudnickim, o zasiłek bezwrotny i pożyczkę bezprocentową dla złagodzenia szkód zrzędzonych przez powódź; petycję L. s. 997 Zwierzchności gminy Białki, o zasiłek na roboty w celu zwrócenia granicznej rzeki Białki do dawnego koryta, bo w czasie powodzi w r. z. zmieniła koryto odcinając na stronę węgierską kilkadziesiąt morgów pastwiska będącego własnością gminy Białki; petycję L. s. 1002 komitetu ratunkowego okręgu dynowskiego w powiecie brzozowskim, o zasiłki bezwrotne dla ludności zniszczonej powodzią w tym okręgu, przyczem komitet powołuje się na sześć petycyj następujących od L. s. 1003 do L. s. 1008; petycję 1003 gminy miasta Dynowa o udzielenie zasiłku bezwrotnego, z powodu zupełnego zniszczenia plonów na gruntach mieszkańców tej gminy leżących nad Sanem przez wylew tej rzeki; petycję L. s. 1004 Zwierzchności gminy Wołodza o udzielenie zasiłku bezwrotnego na żywność i zasiew, bo wylew Sanu w r. z. zniszczył zupełnie plony na wszystkich gruntach należących do mieszkańców tej gminy; petycję L. s. 1005 Zwierzchności gminy Bachórz z przysiółkiem Chodorówką o zasiłek bezwrotny dla zakupienia żywności i zboża na zasiew wiosenny, z powodu zupełnego zniszczenia plonów zeszłorocznych przez wylew Sanu; petycję L. s. 1006 Zwierzchności gminy Wara w powiecie brzozowskim, o zasiłek bezwrotny na żywność i zasiew, bo plony w r. z. zniszczyła powódź z wylewów Sanu rzeczki Izdebka; petycję L. s. 1007 Zwierzchności gminy Bartkówka w powiecie brzozowskim, o zasiłek bezwrotny na zasiew wiosenny, z powodu zniszczenia zrzędzonego wylewem Sanu;

petycję L. s. 1008 Zwierzchności gminy Siedliska w powiecie brzozowskim, o udzielenie mieszkańcom gminy zasiłku bezwrotnego na żywność, na zasiew i na kupno paszy dla bydła, bo cały plon zniszczył w r. z. wylew Sanu.

Nadto nadmienia sprawozdawca, że sześćdziesiąt kilka petycji, które wpłynęły już po wydrukowaniu powyższego wniosku, a które komisya budżetowa uwzględniła podwyższając sumę żadanego zasiłku ze Skarbu Państwa, należy objąć powyższym ustępem 8 wniosku komisyi.

W rozprawie ogólnej przemawia JE. p. hr. Czartoryski i zapowiada następujące poprawki:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Zamiast p. 3 wniosku komisyi: Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wyjednał ze Skarbu Państwa dalszy zasiłek bezwrotny 300.000 zł. na czasowe wyżywienie ludności, na zakupno zboża do siewu i paszę dla bydła, oraz o ile możliwości na roboty publiczne w okolicach dotkniętych powodzią lub nieurodzajem, tudzież, aby rozdzielanie poszczególnych kwot na powiaty i ich użycie nastąpiło w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

II. Jako dodatek do p. 4 wniosku komisyi w przedostatniem zdaniu powiedzieć, zamiast: „od roku 1895“, — od roku 1896.

III. Jako p. 8 dodać: Sejm wzywa c. k. Rząd, aby oprócz przyznanej już ilości 10.000 ct. mt. soli, wyjednał dla gospodarzy wiejskich, w okolicach dotkniętych brakiem paszy wydanie dalszej odpowiedniej ilości soli spiżowej bezpłatnie.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia p. St. hr. Dzieduszycki.

Przemawia p. ks. Syczyński.

Przemawia Wojciech hr. Dzieduszycki.

Podczas tego przemówienia obejmuje Marszałek przewodnictwo.

Przemawia p. Huryk.

Przemawia sprawozdawca.

P. Wojciech hr. Dzieduszycki wnosi zamknięcie posiedzenia z powodu spóźnionej pory.

Izba uchwała ten wniosek

Przemawia p. Męciński i wnosi uzupełnienie komisyi solnej wyborem jednego członka.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz p. Trzeciecki czyta następującą interpelację:

I n t e r p e l a c y a

do Pana c. k. komisarza rządowego.

Zważywszy, że Wysoki Sejm wielokrotnie dawał wyraz odczuwanej potrzebie wprowadzenia zmiany ustawodawstwa w sprawach niespornych i spadkowych,

zważywszy, że Wysoki Sejm w załatwieniu wniosku p. Madejskiego, uchwalił następującej treści rezolucję do c. k. Rządu:

Sejm Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uznając, że reforma postępowania sądowego w sprawach niespornych a zwłaszcza w sprawach spadkowych, opiekuńczych i kuratelarnych ze względu na stosunki w kraju jest niezbędną, wzywa c. k. Rząd ażeby do tej reformy w drodze konstytucyjnej jak najrychlej przystąpił,

Podpisani zapytują:

Co uczynił c. k. Rząd, ażeby wypełnić słuszne domagania się Reprezentacji kraju, oraz czy i kiedy zamysła c. k. Rząd przystąpić do reformy ustawodawstwa w sprawach niespornych i spadkowych.

Lwów 8. lutego 1894.

Żardecki w. r.
interpelujący.

Czyżewicz, Goldmann, Hamorak, Ochrymowicz, Mizia, Potoczek, Antoniewicz, Dr. Midowicz, J. Romańczuk, Zbyszewski, Dr. Olpiński, Stręk, Palch, Klemensiewicz, Rożankowski, Michalski.

Sekretarz p. Paszkowski czyta następującą interpelację:

I n t e r p e l a c y a

do JW. Pana Komisarza rządowego.

Zważywszy, że skargi o obrazę czci i inne wykroczenia drobne przekazane c. k. Sądom do załatwienia narażają ludność szczególnie wiejską na znaczne wydatki spowodowane bądźto stratą czasu lub też opłatami taks adwokackich,

zważywszy, że Wysoki Sejm mając na względzie dobro ludności uchwalał powziętą w 1889 roku wystosował do c. k. Rządu wezwanie treści następującej:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej postarał się o taką zmianę procedury sądowej izby skargi o obrazę czci, a względnie o inne drobiazgowo wykroczenia wyłączone zostały z pod jurysdykcji c. k. Sądu,

Podpisani zapytują:

Czy c. k. Rząd postara się w drodze właściwej ażeby skargi o obrazę czci i inne drobne wykroczenia wyłączone zostały z pod jurysdykcji c. k. Sądów.

Lwów 8 lutego 1894.

Żardecki w. r.
interpelant.

Zbyszewski, Stręk, Palch, Klemensiewicz, Rożankowski, Hamorak, Potoczek, Dr. Olpiński, Dr. Midowicz, Michalski, J. Romańczuk, Czyżewicz, Goldmann, Ochrymowicz, Mizia.

Marszałek oznajmia, że interpelacje te poda do wiadomości p. komisarza rządowego.

Sekretarz p. ks. Siczynski, czyta następującą interpelację:

Interpelacja

do Wydziału krajowego.

W szkole uzupełniającej handlowo-przemysłowej w Kołomyi uczono w ciągu ostatnich 14 lat młodzież rękodzielniczą i przemysłową rachunków, rysunków i religii, dalej jedną godzinę w tygodniu niemieckiego języka, jedną godzinę historii, jedną fizyki, jedną nauk przyrodniczych, jedną godzinę języka polskiego a jedną języka ruskiego.

W grudniu 1893 przyjechał do Kołomyi p. inspektor szkół przemysłowych Franke i nakazał kierownikowi szkoły zaniechać nauki języka niemieckiego, geografii i nauk przyrodniczych, a zamiast tego zaprowadzić 2 godziny nauki stylistyki, oczywiście polskiej tak, że nauka języka polskiego jest wykładaną w tej szkole rękodzielniczej aż 4 godziny w ciągu jednego tygodnia. zaś nauka języka ruskiego tylko jedną godzinę.

Oprócz tego kierownik szkoły p. Mikuła, zrozumiawszy widać intencję pana inspektora, uwalnia na własną rękę uczniów od nauki języka ruskiego i tym sposobem daje młodzieży możliwość lekceważenia języka ruskiego i nieuczenia się tegoż języka.

Wypadek ten jest tem bardziej charakterystycznym, że p. kierownik szkoły, całą odpowiedzialność za to wszystko składa na p. inspektora Frankego, p. Franke na kierownika szkoły p. Mikułę, a w dodatku c. k. komisarz rządowy nie przyjmuje odpowiedzialności za swego c. k. urzędnika, odsyłając interpelantów do Wydziału krajowego.

Zapytują przeto podpisani:

1. Jak usprawiedliwi Wydział krajowy powyższe zarządzenie inspektora krajowego p. Frankego i zachowania się kierownika szkoły p. Mikuły względem języka ruskiego.

2. Czy zamierza Wydział krajowy w Kołomyi i szkole przemysłowej uzupełniającej przywrócić naukę języka niemieckiego, potrzebnego młodzieży przemysłowej w jej zawodowym zajęciu, a jeszcze bardziej przy wojsku.

3. Czy zamierza Wydział krajowy przywrócić naukę geografii i historii naturalnej, które

to przedmioty ponoś potrzebniejsze są dla rękodzielników, aniżeli stylistyka polska w okolicy czysto ruskiej?

4. Czy zamierza Wydział krajowy przywrócić w tej szkole równowagę przy nauce języka polskiego i ruskiego?

Dr. Okuniewski w. r.

Romańczuk, Hamorak, Korol, Sawczak, Herasimowicz, Huryk, Barabasz, Mizia, M. Siczynski, Kułaczkowski, Antoniewicz, Teliszewski, Żardecki, Rożankowski, Stręk.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę poda do wiadomości Wydziału krajowego.

Sekretarz p. Trzeciecki, czyta porządek dzienny następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 9. lutego b. r. na godzinę 11 rano.

Koniec posiedzenia o godzinie 2 minut 45 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko.

Sekretarze :

*Dr. Franciszek Paszkowski.
Duklan Słonecki.*

